

PATÁK ÉS KARMOK

Torun boldog volt. Megvolt mindene amire egy átlagos szirgut réntenyesztőnek szüksége lehet. Feleség, gyerek, tiszteletreméltó rokonság, a napi betevőt bőséggel biztosító rénállomány és tápanyagban gazdag legelők. Apja halála után ő vette át a törzs vezetését, bár a közösség bizalma igencsak megkérdőjelezhető volt irányába. Együgyű, teszetosza embernek tartották, aki nem megfelelő vezető a törzs élén és ennek gyakran hangot is adtak. Torun ennek ellenére boldog volt, talán épp az együgyűsége miatt.

A szirgutok kisközösségekben, egymástól viszonylag nagy távolságra élnek és a törzsek létszáma nem haladja meg a tíz-húsz főt. Ezért is számított ritkaságnak Torun népes rokonsága, mely több mint negyven felnőttet számlált.

A pereputty két napja szedte fel a sátrakat, hogy a megszokott útvonalon délnek induljanak a tavaszi legelők felé. Ezt a négynapos vándorutat élete során Torun már hússzor megtette, éppen annyiszor, ahány tavaszt látott. A legelső vándorlás idején még pólyás csecsemő volt, a törzs ugyanis sosem hagy hátra senkit, a rövidke melegebb időszakot mindannyian a déli legelőknél töltik, mielőtt télire visszautaznának északra.

Torun boldog volt, mert bőséges és meleg tavasz ígérkezett, a vidék sámánjai azt rebesgették, a hó alól előbukkanhat az aljnövényzet. Hát még a rénszarvasok milyen boldogok lesznek, ha így lesz!

Így ült a főnöki szánon Torun, a boldog. Mellette felesége, Irtis, ölében egyetlen fiúk, a három esztendőes Komi grimaszolt át a szomszéd szánon ülő vénasszonyra. Komi rendkívül izgága és rosszcsont kölyök volt. Az idősök nem kedvelték, ellenben apja rendkívül jól szórakozott fia csínytevésein. Sokszor játszottak együtt a kutyákkal vagy a rénszarvasokkal. Komi egyébként is imádta az állatokat, folyton apja fülét rágta, hogy meséljen neki bölényekről, mamutokról, vagy épp a hírhedt barlangi oroszlánokról. Kedvenc állata azonban mindig is a hermelin volt. Hiába láttak az út során mamutcsordát, vagy ősi roncsok közt kóborló tigrist, Komi titkon mindvégig egy hermelinre várt.

Ekkor mintha csak a Medveszellem küldte volna, Torun apai nagybátyja, a törzs második embere, Ambal sorolt melléjük szánjával és Komi felé kacsintott cinkos mosollyal:

- Gyere öcskös, mutatok valamit.

Amint ezt kimondta, tőlük balra, mintha csak kergetnék, fehér szőrmók szökkent el a rénszarvasok patái közt.

- Hermeliiiiin! -kiáltott fel Komi, majd azzal a lendülettel leugrott a főnöki szánról és a hóba vetette magát.

Torun és felesége mosolyogva nézték ahogy a kis Komi szánokon, szarvasokon majd kutyákon átbukdácsolva űzi a kis hermelint. A sokat látott ebek már rá se hederítenek efféle eseményekre, az egyik szuka hangos ásítással jelezte, nem érti az emberkölyök kisállatok iránt érzett túlbuzgóságát. Ha meg se eszi, minek hajtja?

- Ne maradj le nagyon, Komi! Ne kelljen miattad megállni. -kiáltott kedvesen fia után Torun.

Jeges szellő csapta meg arcát és hirtelen *egy furcsa érzés kerítette hatalmába*. Kisfia vidám szökdellése azonban hamar feledtette az érzést. Nyugodtan dőlt hátra a szánon, átkarolta Irtist és némán hálát adott a Medveszellemnek, amiért eseménytelenül telik a vándorút. Ha minden jól megy, holnap ilyenkor már állhatnak a sátrak.

Hirtelen a szánok megtorpantak. *A rénszarvasok megálltak.*

Újabb jeges fuvallat érkezett a hóbuckák felől, az agancsos szánhúzók zavartan tekintgettek körbe, patáikkal idegesen rugdosva a hóban.

- Mi van, gyerekek, miért állunk? - kiáltott előre hátulról egy idősebb rénpásztor.

Nem volt egyedül a kérdéssel, többen is értetlenül tekintgettek körbe, szemükkel keresve a főnöki szánt.

- Torun! Mi van már? - hangzott az újabb számonkérés.

Torun maga sem tudta mi történik, épp próbálta megnyugtatni a saját szánhúzóikat, miközben mellette egy idősebb kankutya felborzolt szőrrel, füleit hátracsapva szagolgatott a hóbuckák irányába.

Ambal lépett oda óvatosan és suttogva szólította meg Torunt:

- Valami nincs rendjén. Az állatok megrémültek.

- Azt én is látom. - sandított körül Torun - Mi lehet? Farkasok?

- Talán. De a kutyák is furcsán viselkednek. A farkas szagát ismerik.

- Te mire gyanakszol?

Ambal épp válaszolt volna mikor fújtatva megugrott mellettük az egyik rénszarvas, nagy robajjal szakítva ki magát a hámból.

A törzs sámánja, aki anyai ágon Torun unokatestvére volt, jól értett az állatok nyelvén. Ő termett ott és igyekezett megnyugtatni a rémült szánhúzókat, miközben a kutyák hangos ugatással kezdték el összébb terelni a szánok mellett haladó csordát.

Kisebb káosz kezdett kialakulni, egy kisdéd felsírt, a férfiak szúrós szemmel kémlelték a hóbuckákat, lándzsáikat keresve.

- Torun! Hol van Komi? - kiáltott férjének Irtis.

Torun a megzavarodott szarvasok tömegén át látta meg fiát, ahogy nem messze tőlük a kis hermelinnel játszott a hóbuckák között.

- Komi! Azonnal gyere ide!

Ahogy a rénszarvasok egyre nyugtalanabbak lettek, a kutyák ugatása is hangos nyüsztésbe ment át. A hangzavar miatt Komi nem hallhatta apja kiáltását, elmerült a játékban.

A szánok közt dülva-fúlva trappolt végig egy megtermett férfi:

- Valaki csináljon már valamit!

- Hol van már az az idióta Torun? - sipítozott a távolból dühösen egy öregasszony.

Torun feje fölött összecsaptak a hullámok, úgy érezte kezdi elveszíteni az irányítást. Az állatok is egyre idegesebbek lettek.

- Komi! -kiáltott még hangosabban, mire fia végre odafordította a fejét. A gyerek csak ekkor észlelte miféle zűrzavar alakult ki a karavánban.

-Mit mondtam neked?! Hagyd már azt a szörgolyót és húzás idefelé!

A kisfiút láthatóan meglepte apja szokatlan hangszíne. Bár nem tudta mire vélni, megvonta vállát, elengedte az állatot és boldogan szaladt apjához. Nem volt telhetetlen. Így is örült, hogy láthatott hermelint a vándorúton.

Torun már éppen kezdett megnyugodni, mikor szörnyű erővel nekivágódott egy elszabadult rénszarvas és a hóra döntötte.

- Az apja faszát, valaki fogja már meg! - nyomta el egy szánhajtó dühös szitkozódását a kutyák egyre hangosabb nyüsztése.

A hóban heverve tekintetével igyekezett fiát keresni, de a trappoló paták káoszában nem volt könnyű dolga. A heves megnyilvánulások egyre csak szaporodtak.

– Torun! Mi a fasz van?! Szöknek a szarvasok, csinálj már valamit! – üvöltött egy bajuszos rénpásztor.

– A kutyákat kössétek meg, teljesen meg vannak örülve! Félnék a gyerekek! –kiáltott rémülten egy asszony.

Torun a fülében hallotta a szívverését, mely mintha a hóban ropogó paták visszhangja lett volna. *Újra megérintette az a furcsa érzés*, de ekkor végre meglátta Komit.

A kutyák csaholása egyre elviselhetetlenebbé vált, de Torun megkönnyebbült.

Fia integetve szaladt felé a hóban. Boldog volt.

Torun szeme elkerekedett, ahogy meglátta a hóbuckák közt osonó fenevadat.

Komi teli szájjal vigyorgott apjára, ahogy egyre közelebb ért. Madarat lehetett volna fogatni vele. Végre láthatott hermelint!

Torun tarkóján jéghideg verejték futott végig, ahogy meghallotta felesége földöntúli sikolyát.

Fiának még sikítani se volt ideje. A gyilkos mancsok egy szempillantás alatt térítették le.

A kutyák felvisítottak, a szarvasok szétrebbentek, ahogy Ambal elüvöltötte magát:

– *OROSZLÁNOK!*

A vidék egy szempillantás alatt változott csatatérre. Az oroszlánfalka mintha a semmiből bukkant volna elő, az emberek ledermedtek a váratlan sokktól. A törzs az évek során sosem találkozott oroszzlánnal, többen balga mesének tartották a létezésüket is.

Mire a férfiak fegyvert ragadtak, a kutyák már elkeseredett küzdelmet folytattak a náluk kétszer-háromszor nagyobb nagymacskákkal. A rendkívül jól képzett és hűséges ebek nem voltak elegendőek, hogy megvédjék a nyáját, a szarvasok jórésze már futásnak eredt, többeket pedig az oroszlánok ráncigáltak a hóbuckák felé.

A leggyorsabban észhez térő férfi lándzsájával lendült támadásba és vadul vetette rá magát egy fiatal hímoroszlánra, ami épp egy keservesen visító csecsemőt cibált le megdermedt anyja mellől a szánról. A vadász elkeseredetten hajította felé fegyverét, de nem talált célt. A szeme holtteréből felé ugró másik nagymacska viszont annál inkább.

Ekkorra már a törzs többi tagja is átlendült a kezdeti sokkon, nők és férfiak egyaránt vad harcba kezdtek a rájuk támadó gyilkosokkal. Ambal egy közel eső szánra átugorva, lendületből szúrt keresztül egy pásztorkutyát éppen kivéreztető hímoroszlánt, majd szaladt is tovább a hátsó szánok felé, hogy az időseket mentse. A vénasszonyok keserves rimázkodásának egy sebhelyes pofájú oroszzlánnöstény vetett véget. Vértől fátyolos szeme felcsillant, ahogy látta közeledni Ambalt, lándzsával a kezében. Tekintetük egy pillanatra összetalálkozott, és Ambal meg volt róla győződve, hogy gyilkos kéjt lát a borostyánszín szemekben. A fenevad véres pofáját gyűlöletes mosolyra húzta, láttatni engedve hatalmas agyarait. Nem vitás, *ezek ma ölni jöttek*. Ambal dühét ez még inkább felkorbácsolta és eszelős üvöltéssel rohamozta meg ellenfelét.

Torunt ez az üvöltés hozta vissza a valóságba. Még mindig a földön volt, felbőszült vadászok és pásztorok ugráltak körülötte, asszonyok zokogtak, csecsemők visítotak. A fehér hó vörösbe váltott, ahogy az ütközet tetőfokára hágott. Szemével egyre csak Komit kereste miközben igyekezett feltápászkodni, de fiának nyomát sem látta. A döbbenet még mindig ködként nehezedett tompa elméjére. *Hogy történhetett mindez? Hisz csak nyugalomban célba kellett volna érniük.*

Nem sokkal mellette egy szétcincált kutyatetem zuhant a hóba. Pamacs volt az, Komi legjobb barátja, a pásztorkutyák vezérkanja. Emlékezett, mennyit bújócskáltak a hóban Pamaccsal. Fehér bundája előnyt biztosított neki a játékban, ezért igyekeztek mindig réntrágyával összemazsolni. Fülébe csengett Komi kacaja és önfeledt tapsolása, ahogy barnára pacsomagolták a szép fehér bundát. Persze ezt Pamacs sem bánta, szerette gazdait, egy kis játék mindig belefért.

És most ott feküdt üveges tekintettel, kitekert gerinccel. Bundája, ahogy régen oly sokszor, most sem fehér színben pompázott. A hűséges Pamacs, ki becsülettel végig dolgozta életét, halála napjára vörösbe öltözött.

Egy kétségbeesett rénborjú bukott át Pamacs tetemén, és mögötte Torun meglátta Komit. Az oroszlánok zsákmányként ráncigálták magukkal a kisfiú testét, több rénszarvassal és csecsemővel egyetemben. Úgy tűnt a támadók elég betevőt szereztek, és lassan visszavonulót fújnak.

Ekkor realizálta igazán a történeteket. Tekintetével feleségét kereste, miközben mellette a káosz közepén Jugra, a törzs sámánja vetette rá magát egy öreg pásztort lábánál fogva rángató fenevadra. A sámán botjának alsó vége csontlándzsában végződött, azzal döfte nyakon a hátramaradt oroszlánt. Torun rákiáltott:

– Jugra! Viszik a fiamat!

A sámán a lassacskán visszavonuló oroszlánok felé tekintett. Látta, ahogy cibálják Komi testét, és több se kellett neki. Torun felé nyújtotta lándzsavégű botját:

– A Medveszellem legyen veled, *Főnök!*

Ahogy Torun kezébe fogta a sámánbotot, furcsa bizsergés öntötte el. Se sámán, se harcos nem volt és sosem gondolta, hogy valaha ilyesmibe keveredik. Nem túl éles eszével még mindig nem fogta fel igazán, mi történt fiával és hogy mennyire veszélyes az ellenség. De egy dolgot biztosan tudott. Apja rábízta a törzsét, és ki más is állhatna bosszút az elszenvedett veszteségekért, ha nem ő, *Torun, a főnök*. Balgán remélte, hogy fiát még élve sikerül visszahoznia.

A csata hangzavarát nyögdécselések és ziháló zokogások váltották fel. Asszonyok siratták gyermekeiket, pásztorok a rénszarvasokat, sebesült kutyák nyüsztettek. Többen fel-alá rohangálva számolták a veszteségeket, Jugra rekedt hangján hívogatta az elszabadult szarvasokat. Csak Torun lélegzete lassult le. Már tudta mit kell tennie. Életében először végre igazi törzsfőnök benyomását keltette.

– Ne menj utánuk, Torun, kérlek!

Felesége kiáltását már nem hallotta. Eltűnt a vérrel áztatott hó buckák között.

A megtépázott törzs nagy nehezen összeterezte a megmaradt rénszarvasokat és Jugra vezetésével sikeresen elérték a tavaszi szálláshelyet. A kis Komit és apját azóta sem látták, a tél beköszöntével nélkülük indultak vissza északra. Azóta is minden évben megemlékeznek róluk egy jelképes sírnál.

